

razun tega!“ — obstal je naenkrat, kakor da mu je šinila kaka dobra misel v glavo — „pogledi sveti oče, tu jih imaš pred seboj“ — ogovori jih sam; kdo vé, za kaj vse so pripravljani — vsi veseli, ker te zopet imajo med seboj?“

Vladika se je zamislil, čez nekoliko časa pa djal: „No, naj pa bode. Al če tudi ta nada splava po vodi, ali ostanete zvesti svoji obljudi, ali dovršite sami to sveto veliko delo?“ — vprašal je, pogledal gubernatorja in po pričujočih junacih.

„To sem že povedal, ali naj trikrat povem?“ — presekal mu je gubernator besedo.

„Jaz svoje ljubezni ne darujem zato, da bi se ta pasji Turek napajal s Helenino milostjo“ — oglasil se je Mandušić in položil roko na prsi; — jaz mu svatbeno posteljo posteljem v bisurmanski krvi! Čaki ti Turek — ti pes — obodska trdnjava ti bode svetila nad glavo k poroki. To sem prisegel; to tudi storim!“

„Mandušić je naš pobratim, svetli vladika“ — „prijel je za besedo Djuro, najstariji brat Martinović — „ne pustimo ga samega, ko bi tudi ne bilo naše sestre, ki se bode darovala za domovino in za slavo Martinovičevega rodú. Mi ji postavimo slaven spominek iz turških črepov; verjemi mi to, oče sveti!“ — vzdignil je desnico.

Globoko zamišljena je bila Helena dozdej; nič ni vedila, kaj se pomenkovata vladika in gubernator; pa sej ju še slišala ni morebiti; še le Mandušićev glas je izbudil jo iz zamišljenosti. Poslušala je njegove resne besede, poslušala brata. Čudno so se žarile jej oči! čuden smeh se je zibal okoli njenih ust; al vendar je pokimala z glavo nekolikokrat. (Dal. prih.)

Deželni zbori.

Deželni zbor v Ljubljani.

V 17. seji (11. aprila) je poslanec dr. Bleiweis najprvo (slovenski) razložil vzroke, zakaj naj bi se ob deželnih stroških napravila nižja kmetijska učilnica. *) Ko je dr. Bleiweis dokazal potrebo, da se napravi učilnica za kmetijstvo, je prvosednik dr. žl. Wurzbach po §. 18 opravičnega reda zastavil zbornici vprašanje: ali naj se Bleiweisov predlog izroči kakemu odseku v prevdarek? 27 poslancev je bilo pričujočih; le 14 jih je glasovalo za to, da se predlog izroči odseku v prevdarek, ostalih 13 jih je — obsedelo. Tedaj le z enim samim glasom večine je oveljal predlog za učilnico kmetijstva; ko bi tega edinega ne bilo, bi bil pokopan predlog, da bi še govora ne bilo več o kmetijski šoli za našo deželo, ki nam je toliko potrebna in skor še bolj potrebno kakor drugod, kjer so deželni zbori s takim veseljem sklepali napravo kmetijskih šol! Prežalostnega srca so zapustili danes to sejo tisti poslanci, ki poznajo krvavo potrebo, da se narodu našemu kmetiškemu priložnost dá poduka, pa so vidili, da le z enim edinim glasom je zmôgla toliko potrebna stvar! Bog daj bolje! — Predlog dr. Bleiweisov je bil odboru peterih poslancev izročen. — Na to se je danes dovršil razgovor o ženitevske privolitvi. Poročevalec Ambrož je zasukal danes razdelek b) takole, da se reče vladi: „v kranjskem vojvodstvu po postavi ženitevske privolitve ni, vendar so jo dajale politične gosposke od 1850. leta, in ustrezalo bode željam vse dežele, da se ta reč dene postavno v red, in potem

ostane veljavna ženitevska privolitev.“ Razdelek a) je zbornica z glasovanjem odobrila, pri razdelku b) pa se je zopet oglasil poslanec Deschmann rekši, da je tudi velika dunajska občina svetovala, naj se ženitevska privolitev odpravi, čeravno se je v tej občini najbolj bati beraštva, ako bi res bilo, da beraštvo izvira odtod, da se sme vsak ženiti brez dovolitve. Nasvetoval je, naj se ženitevska privolitev nikar ne potrdi. Posl. dekan Toman se potem vzdigne in pravi, da cerkvena postava sicer nič ne vé o ženitevske privolitvi, pa vendar duhovščini ustreza, ker ji polajšuje opravilo, kadar pridejo v farovž ljudje zavoljo poroke. Al ženitevske privolitve ne podpiram zato, ker sem duhovnik, temuč zato, ker so me kmetiške občine (soseske) poslale v zbornico, za ktere se moram poganjati, in ktere bi bile nevoljne, ako bi zbornica to privolitev odpravila. Naj dá vlada le glasovati vse ljudstvo po deželi, pa bode najgotoviše izvedila, da povsod hočejo, da brez privolitve soseskine naj se nihče ne ženi. Ni res, da bi županije tako trde bile, da bi ne dovolile poštenemu človeku žene, če ima le po svojem kmetijstvu ali roko-delstvu kaj živeža, — al vsacemu potepuhu ali zapravljivcu ga ne dajejo, in to je prav. Ne le beraštvo izvira iz tacih zakonov, temuč tudi kopa otrok brez izreje, — ali so pa taki zanemarjeni otroci sreča soseski, tega spoznati ni treba Salomonove modrosti. Jez priznavam tedaj potrebo ženitevske privolitve, za katero so že temeljito v zadnji seji možje govorili, ki poznajo deželo in njene potrebe, pa se ne guncajo v jalovih teorijah. — Ko je Ambrož še odgovoril Deschmannu, da je drugače na Dunaji, kakor pri nas, zbornica potrdi razdelek b), kateri izrekuje potrebo ženitevske privolitve. — Za tem se je dalje govorilo o prevdanku deželnih stroškov in dohodkov za 1865. leto. Denarstveni odbor svetuje, zbornica naj odobri: a) da sme biti 198.338 gold. stroškov in 55.225 gld. dohodkov za-nje, da toraj manjka 143.113 gold.; b) da za to, kar bode manjkalo za 1865. leto, treba postaviti po 14 krajc. na goldinar priklada brez vojne priloga. Zbornica je oboje potrdila. Potem je poročevalec nasvetoval, naj zbornica potrdi, da je c. kr. vlade treba prositi, naj ona prevzame stroške ljubljanske prisilne delalnice, ter naj preskrbi, da se bode posebno gledalo, koliko je prav za prav treba zdravil, katerih se porabi toliko, kolikor bi se ne bilo nadjati. Vladni zastopnik g. Roth je rekel, da s tem nasvetom se graja sedanje oskrbnitvo v delalnici, ktero pa je marveč hvale vredno, ter pravi, da se na poštenost človeka je vsigdar več zanesti kakor na kontrolo. Ambrož odgovori, da to ni graja, ampak izpodbadanje, da bi se poprav naredilo, kolikor se dá, sicer je pa tudi lahko odstopiti od nasveta denarstvenega odbora. Zbornica je potem še po nekem kratkem razgovoru odobrila odborov nasvêt.

Dopisi.

Iz Koruške 8. maja. *) Dnes imam odtuda pisati o dosta važnoj stvari. V Celovci imamo čitavnicu, ktera se neprenehoma lepše razvija i utešeno napreduje. Rodoljubni udi čitavnice su se naménili, da bi slavjansku tiskarnicu napravili. K tomu bi se potrebovalo blizo 6000 goldinarjev, i dobil bi se denar tako, da bi se izdalo 240 družtvenih dolžnih listov (akcij) po 25 goldinarjev i bi se plačevalo družbenikom za složenu istinu 6 odstotkov (procent) i koliko bi čisti dobiček tiskarnice iznesel, bi se vsakoga leta nekoliko teh dolžnih

*) Ker govor ta obširneje dokazuje živo potrebo našo, da se šola za nauk kmetijstva postavi na trdno podlago, ktere ne bi makatal ta ali uni poslanec po svojih nagibih, smo dali natisniti celi ta govor v današnjem listu; glej stran 160.

Vred.

*) Da ustrezemo željam častitega gosp. pisatelja, smo dali tiskati ta dopis tako, kakor smo ga prejeli.

Vred.